

FAKTúra

2007/1. július
I. évfolyam 1. szám

a Hajdú-Bihar megyei Fialat Alkotók Közösségének
kulturális és művészeti folyóirata

Köszöntő

A Hajdú-Bihar megyei FAK, azaz a *Fialat Alkotók Közössége* vezetőjeként van szerencsém köszönteni a kedves olvasót ezeken a hasábocon. Közel egy éves szervezői és szerkesztői munka előzte meg a FAKTúra ezen első megjelenését a közösségünk összejövetelein. Engedjék meg, hogy néhány szóban bemutassam alkotóközösségünket. A 2005 novembere óta létező FAK célja az Észak-alföldön, Hajdú-Biharban egy alkotói, szellemi közösség működtetése. Lehetőséget biztosít a különböző művészeti területeken tevékenykedő 39 év alatti fiatal alkotók számára, hogy meghatározott helyen és időben kétheti rendszerességgel találkozzanak egymással, beszélgessenek alkotói, művészeti kérdésekről, közös alkotói munka alakuljon ki, illetve érdekeiket közösen képviseljék. A művészeti alkotómunka, függetlenül attól, hogy milyen szinten és eredménnyel művelik mindenképp egy sajátos lelkivilágot, gondolkodásmódot kívánó tevékenység, mely gyakran vet fel kérdéseket. Ilyenkor úgy érezhetjük, jó volna ezt megbeszélni hasonló gondolkodású emberekkel. Erre eddig szervezett formában nem volt lehetősége a fiatal alkotóknak, akiknek életútjuk elején még nincsenek széleskörű kapcsolataik. Célunk volt, hogy a tagok közös projekteken dolgozzanak együtt, hozzanak létre közös alkotásokat. A FAKTúra az első ilyen közös szellemi vállalkozásunk!

Milyen újság a FAKTúra? Egy kis példányszámú, célzottan terjesztett, művészeti témájú, negyedéves tervezett megjelenésű folyóirat, melyet bővített tartalommal az Interneten is elérhetnek az érdeklődők. Miért hoztuk létre ezt az újságot? Szeretnénk, ha lapunk közvetítésével kialakulna egyfajta interakció alkotóközösségünk és a művészet iránt érdeklődő közönség között. Lehetőleg érthető nyelvezettel, izgalmas tartalommal beszélni érdeklődésünkről, tevékenységünkről, a művészetről, bemutatni a kortárs alkotókat. Személy szerint hiszek abban, hogy igény van a kortárs művészetre a társadalmi lét minden formájában és rétegében! Minden embernek szüksége van arra, hogy „koráról - róla - neki” szóljanak alkotások, kordokumentumok. Ezen gondolat jegyében várja szerkesztőségünk alkotók jelentkezését, hogy lehetőséget adjon a publikálásra (elérhetőség: impresszumban).

Kérem olvassák a FAKTúra további számait is.

Tisztelettel: Rékasi Attila

Alkotóink munkáiból:

Farkas Zsolt: Lélekjelenlét (eredetileg színes)

*

Szabó Edit: Múlt-monológ

*Kráter undok nyílik sebem helyén újra,
belém fullad múltam hullócsillag volta.*

*Távol tolv a gránit gömböt, előre
így jutok köpve-nyelve a löszös földre;
s hátra hagyva a Semmi puha sávját
gomolyítom az Univerzum
tüskés-édes sálát.*

2005

FAKTúra a Hajdú-Bihar megyei Fialat Alkotók Közösségének ingyenes kulturális és művészeti folyóirata. Kiadja: Fialat Alkotók Közössége, Debrecen. Szerkeszti a szerkesztőbizottság: Komlósi Kornél, Fegyverneki Gergő, Rékasi Attila. Felelős kiadó: Rékasi Attila. Megjelenik negyedévente. Terjesztés: kereskedelmi forgalomban nem kapható, könyvtárakban, kulturális intézményekben, oktatási intézményekben fellelhető, olvasható. FAK pártoló tagoknak postaköltség átvállalásával megrendelhető. * ISSN: 1789-1167

Elérhetőségünk: rekasifoto@gmail.com * Fialat Alkotók Közössége, 4130 DERECSKE, Köztársaság út. 107.

A kiadó az esetleges sokszorosítási hibákért felelősséget nem vállal. A megjelentetett alkotásokért minden felelősséget a szerzők kötelesek vállalni.

A FAKTúra független folyóirat, politikai szervezetektől, pártoktól nem fogad el támogatást, azokat nem támogatja!

Az újság megjelenését támogatta: Oázis KSZE, Derecske.

Emlékezzünk: száz esztendeje, 1907. május 17-én küldték földi útjára Dsida Jenő egyéni hangú verselőnkét a költészet istenei, hogy rövid, de tartalmas életútja végén 1938. június 07-én újra visszatérhessen közéjük. Az Erdélyi Fiatalok című folyóirat alapítója főszerkesztője volt. Az Erdélyi Irodalmi Társaságának tagja volt. Versei napjainkban is nagy népszerűségnek örvendenek, aki még nem tette, olvasson tőle.

*

Komlósi Kornél: Verset írok

Nyolc éve írok, többnyire verset, ám ennyi idő sem volt elegendő, hogy kitapintsam, milyen erő is hajt a papír fölé egyre, milyen az a laza világokból összeeskábált pillanat, mikor verset ír az ember, pontosabban élet, mit képtelen vagyok írás nélkül teljesnek tudni, mit nem lehet elégszer kibeszélni. Persze, hogy meghalad ez az erő, hiszen ki tudná tetten érni gyökerét, saját magunkat, igazi lényegünket. A vers a legjobb próbálkozás, hogy közel kerüljek magamhoz, s a közelemben tudjak maradni, ezért muszáj egyedül lennem, egy percre, egy órára, nap, mint nap, amin nem osztozom senkivel, mert a világ természetéből fakadóan mindig előz magamtól, megakadályozva ezzel az előrelépést az alkotásban, megzavarva az utat, ami magamhoz vezet. Ha írok, legtöbbször gondolatban, séta, nézelődés, álom közben, a legnehezebb hallgatnom, valakire magamban, kiről néha elhiszem, s néha tudom, messze él, távol mindentől, amit láthatok, hallhatok, ki szégyentelen szedi versbe magát, mert alkotni, csak szégyentelen lehet.

Ki értheti meg, hogy szavak egymás mellé pakolásából, hol mágia, hol pedig minden sejtetést nélkülöző, egyszerű leírás keletkezik. Mi az a plusz energia, vagy bárminek nevezzük, ami verssé emel egy szöveget, ami nélkül átsiklik szemünk a sorok felett, mivel kell rendelkezni a versírás mestersége mellett ahhoz, hogy valóban verset írjunk? Ki tudná ezt, de azt érzem, hogy kéretlenül érkezik és nem mondhat olyan okot neki a költő, mely maradásra bírná, ha útra kész. Talán tudat alatt minden alkotó vágyja az érkezését, de néha sajnálja azt, kihez betér.

Verssel élni boldogság, verset írni ünnep, kevesek kiváltsága, s a legkevesebbeké a tehetség, a lenge zseni felismerése ebben túlmisztifikált világban, ahol József Attila már-már kitalált legenda, mintha ezer éve élt volna, természetesen Adyról nem is beszélve, aki pedig mintha nem is élt volna, ahol egy tetves életrajz, életút története többet ér egy életműnél, ahol mindezt örökségül hagyták ránk a korok, ahogy rájuk is az őket megelőzőek, akkor érthetjük meg talán a legjobban, milyen keveseké is a kiváltság, a kortársak igazi értékükön való kezelése. Igaz, Dunát nem lehet velük rekeszteni, de vannak, alkotnak zajtalan és az én hitemet ők erősítik, hogy az a bizonyos plusz energia nem vész el, sokakhoz betér, sokaknál elidőz, hogy lehet még lázzal írni, szégyentelen.

Verset írok, igyekszem mindent elhagyni magamból, mi fölösleges, de ez a legnehezebb, nem leírni, de nem is elhallgatni, talán ez lehet a költészet kapuja. Nem leírni és nem elhallgatni, ki érti, milyen fordított logika ez, mire soha nem tanítják az embert, mivel nem lehet élni, de nélküle alkotni sem. E kettőség űz a legegyszerűbb felé, a maghoz, amit már pofátlanság darabokra szedni, másrészt a bonyolultabb képek felé, melyek szabadsága újabb kettőségeknek ad otthont, s így tovább, végig az úton, végig a valóság ösvényén és a képzelet útján. Sok ember él bennem, sokan mennek az úton és mind írni akar, az is, aki nem tud, általában nekik nem engedek, de nem tudok mindig erős maradni, hát akadnak vállalhatatlan emberek az

emberben, csitítom magam, nem baj, a gyermeknek is csak megjön a kedve valamikor az íráshoz, akit a legjobban szeretek mind közül, s ha ő vezet a tollam, őszintén boldog vagyok, s nem többi részem siratom, hanem őt köszöntöm, legtisztább részemet.

Verset írok, igyekszem mindent meghagyni magamból, mi a gyermek, s lesz ami lesz, írok, vállalva az ünnepet, hogy kielégítsek egy, ma még határtalannak tűnő vágyat, megéletem a verset kívül-belül, hisz belőle való vagyok akkor, hogy történjen valami bennem, ami más cselekedettel nem hozható felszínre, nem tapintható és nem hallható, hogy az a bizonyos plusz energia megmaradjon és növekedjen, akár csak egy perc erejéig is. Hogy mi a vers, még mindig nem tudom, de ha árok lenne, nem próbálnék híd lenni fölötte, nem akarnám kigazolni, csak belefeküdni, összekuporodva.

*

Gulyás László: Vasarely-vízió (eredetileg színes)

*

Fegyverneki Gergő: Csend. Élet

Gondosan megterített asztal

áll az öreg konyha közepén.

Egymáson ívelve fekszik

a kanál és a villa:

csillognak, csörögnek, összeakadnak

gyönyörükben nyögöcsélve dalolnak...

*

Könyvajánló: általános iskolás koromban a biológiateremhez vezető folyosó falán lógott egy megfakult reprodukció Contváry Kosztká Tivadar, Magányos cédrus című olajfestményéről. Lenyűgözött ez a kép sajátos forma és színvilágával, gondolatiságával. Azóta vágytam egy Csontváry albumra. Aki vágyott már hasonlóra az tudja, ezek az albumok nem olcsók. Nagyon megörültem amikor ráakadtam az egyik kereskedőnél Romváry Ferenc: Csontváry című könyvére, megfizethető áron. A kötet kiváló belépő Csontváry világába. A szerző végigvezet bennünket a művész életútján, bemutatva közben leghíresebb alkotásait, érzékeltetve a művészi fejlődés fontosabb állomásait.

*

Lieszkönszky Veronika: Árvácska-I. (eredetileg színes)

*

Ki a felelős?

Különös szokás uralkodott el B. városában. Azért beszélhetünk szokásról, mert nem egy-két ember csináltatásáról van itt szó, hanem az egész nagyváros területén jelentkező általános problémáról. Először csak az érintett dolgozók bosszúságának forrása volt, majd mikor nagyobb és átfogóbb jelenséggé terebélyesedett, az egész város beszélni kezdett róla. A buszmegállók csevejtémájának, a szomszédasszonyok közös szociológiai fejtegetésének és a kocsmatöltelek kultúrkritikájának kellős közepébe robbant – megoldhatatlan rébuszként. Mihamarabbi megoldásra volt azonban szükség, mivel az idegeket immár úgy ingerelte, mint a homlokra csepegő monoton vízcseppek vallató fájdalma. Ugyanis B. városának postaládái rejtélyes módon nem csak levelekkel, de újra és újra bűzölgő szeméttel teltek meg.

Persze minden városban akad postaláda, amibe egy-egy suhanc – tudatosan rossz szándékkal vagy éppen nemtörődomségből – beledob egy banánhéjat vagy teszem azt cigarettacsikket. De B. városában minden egyes postaláda, napról napra, színültig volt a legkülönbözőbb undormányokkal! A helyzet egyre kétségbeejtőbb lett: a kézbesített levelekre adott válaszok folyton arról

panaszkodtak, hogy a kapott küldemény hering vagy éppen rothadt alma képzetét keltette; a postaládák ürítői már csak a kukásokkal együtt voltak hajlandóak dolgozni; az egerek szinte akrobatikus képességekre tettek szert, miközben a ládádba próbáltak bemászni... és így tovább.

Ki tehetette? Lehet ez egyvalaki vagy akár pár ember műve? Ez szinte elképzelhetetlen, hiszen nem kis szorgalom kell egy ilyen büntetthez! Miért is tenné? Heccből? Ilyen szervezett és rendszeres csínytevésről még senki sem hallott!

A városlakók elhatározták, hogy nem nézik tétlenül a válsághelyzetet. Megalapították a Polgári Irányítású Szeméttügyi Operatív Központot, melynek taglétszáma szinte azonos lett a város lélekszámával. E szervezet tagjainak az volt a feladata, hogy ellenőrzés alatt tartsa a város összes postaládáját (azaz a feladat a következő: ha valaki éppen arra jár, vessen rá egy pillantást, és azonosítsa a körülötte ólálkodó gyanús személyeket). A PISZOK azonban nem bizonyult sikeresnek. Hiába a nagy taglétszám és a lelkes felelősségtudat, egy elkövetőt sem tudott elcsípni, pedig a postaládák minden egyes nap túlcsoordultak a mocskotól.

Érthetetlen helyzet. Mindenki tanácstalan. Mégsem lehet öröklet kirendelni minden postaláda mellé a nap 24 órájában! A PISZOK végül úgy döntött, fővárosi nyomozócsoportot hív a városba, utolsó reményként a titok felderítésére.

Egy hét alatt elkészült a jelentés. A PISZOK elnöke személyesen bontotta ki. Miközben olvasta, összehúzta a szemöldökét, majd mikor a végére ért, maga elé bámult.

120 évre titkosították az eredményt. A város ezután sem változott. A lakók nem tehetek mást: beletörődtek elkészerítő helyzetükbe. Persze nincs az a pokol, amit ne szokna meg az ember. A levelek ezután is hering vagy rothadt alma szagát árasztották, de ez már senkit nem zavart. Sőt! Egy idő után a levelek már akkor is peccésesek voltak – természetesen itt nem arról a peccétről van szó –, mikor a borítékba helyezték.

Egy nap egy c.-i orvos érkezett a helyi klinikára. Felháborodva mesélte újonnan szerzett ismerőseinek, hogy mit talált az egyik „hálaborítékban”. Senki sem figyelt rá...

Soltész Péter

*

Krekke Zsanett: Foszlány

*Körvonalad ízlelem ujjaimmal,
s közben talpam az égnek bólogat.*

Ő színes felhőket küld nekünk.

Szemenként simítom az esőt.

Apró fakockákkal fedjük be egymást.

Béklyóként visszakoksom, de a győzelem után végre...

és végül

mégis hanyag volt a borítás.

Fegyverneki Gergő: Valóság és valóság effektus

Otthon ülök. Nincs kedvem menni ünnepelni. Fáradt vagyok hozzá, és amúgy is élvezni akarom a jó időt. Az eseményekre azért kíváncsi vagyok. A tévé előtt ülök, kezemben távirányítóval, s a lehetséges csatornák között váltogatok kb. félpercenként. Mindenütt ugyanarról van szó – mégis teljesen másról.

Március 15. az aktuális téma mindenütt. Az összes tévécsatorna közvetíti az eseményeket, de teljesen máshogy. Komolyan, mintha nem is ugyanazon a rendezvényen lennének a különböző tudósítók. Melyiknek higgyek? Melyik legyen az enyém? Melyiknek szellemében egyem meg a déli gulyáslevesemet, a sóskiflivelt? Egyszerűn nem tudok dönteni. Még intenzívebben váltogatom a csatornákat, rohanok az Internethez, és nagyokat káromkodok déli 12-kor.

Az egyik, a közszolgálati (hát persze, melyik is lenne! – bocsánat) ünnepélyes főhajtásról, politikusok és protokollarcok méltóságos koszorúzásról, tehetséges néptáncosok, zenészek és gyermekszínészek színpompás produkciójáról számol be. Na ezt nem szörpölöm be, munkálkodik bennem Lucifer, hiszen nem ilyen idilli-ünnepi hangulatban van az ország most. Egy kereskedelmi csatornára kattintok, de itt nincs déli híradó. Óriási. Itt nézem szabad napjaimban meg a déli híradót, de egy ilyen napon (!) hírek helyett valami nemzeti öntudatot feszegető történelmi filmet sugároznak. Szép. Nagyon. Nem csoda hát, ha nagyanyám egy gyakori mondása cseng a fülemben: „Nem azt nézi zsidó, hogy mi volt, hanem azt, hogy mi van, meg mi lesz!” Na ez az! Most én is azt nézném, hogy mi van, meg mi lesz, de itt csak a múlt. Rendben. Maradt még egy országos kereskedelmi csatorna. Oda is nézek gyorsan, hátha lesz valami déli hírösszefoglaló. Van is. Szélsőséges megmozdulások, repülő tojások, esernyős testőrök, az államfő lemondását követelő bekiabálások, forradalmi szikra, utcai verekedések, megfenyegetett riporterek, összetört kamerák, kordonok, vízi ágyús rendőrök tömege.

Mi van? Március 15-e. A tisztán látás kedvéért még egyszer leírom, egy és ugyanazon nap: 2007. március 15. Ebédidő, ebédközben a déli műsorok között váltogatok. Készletemben – bár elég hiányos – három országosan fogható csatorna. Ebből egy kiesek, mert a film perpillanat nem érdek. Így hát marad két csatorna. Az egyik színpompás megemlékezésről, nagy emberek összejöveteléről, kezüket szívükre téve a magyar Himnuszt éneklő politikusokról és jókedvű bámszokó néptömegekről számol be. Ez van (?). A másik csatorna csuklyát kötő elégedetlen néptömegekről, összeütközésről, forradalmi hangulatról számol be. Ez van (?). Egy esemény, és csak két csatorna – két, egymásnak némileg ellentmondó közvetítés. Mi lett volna, ha nagyobb csatornaválasztékom van? Ki tudja. De már ezek a tények is elgondolkoztatóak, mennyire is vagyunk hitelesen tájékozottak.

A példa nagyon elgondolkoztató. Mennyire van tudatában TV-néző ember a mindennapoknak, mennyire szimulálnak, mennyire manipulálnak, mennyire mondanak nekünk igazat,

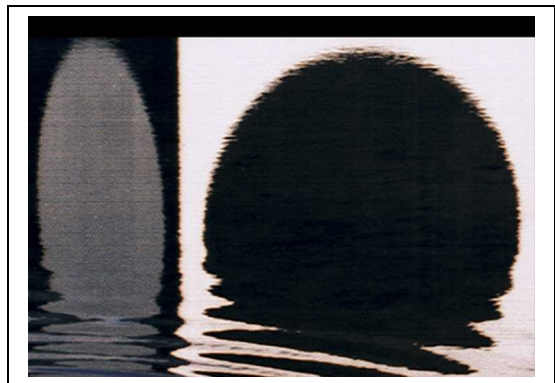
mennyire vagyunk megejtetve, mennyire vagyunk ismeretében a dolgoknak? Nem megérdemelnénk?

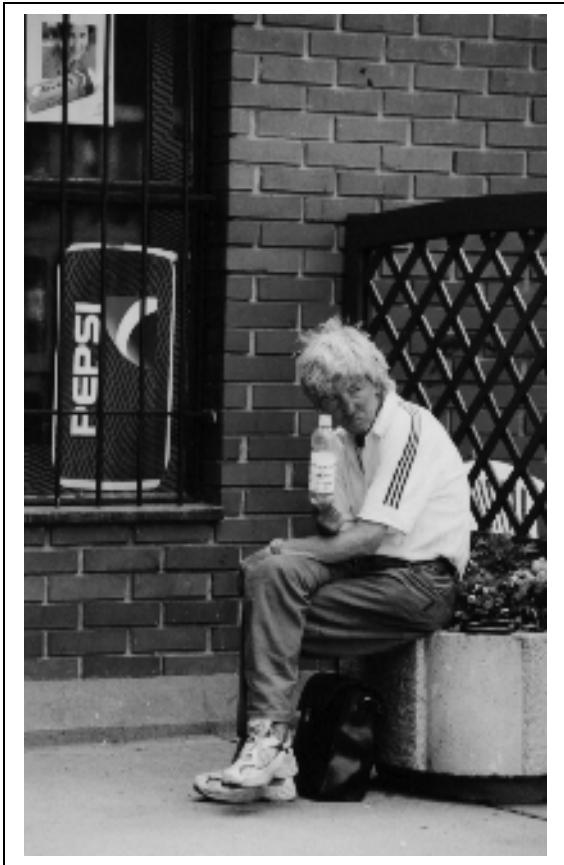
Ne feledjük: a TV egy technikai eszköz, ahol a technikát (pl. képvágás, hangmanipuláció) erőteljesen alkalmazzák a szerkesztők kihasználva emberi fiziológiai adottságunkat, valamint emberi tudatlanságunkat. Pontos mérések birtokában vannak, mire képes az emberi tudat, és éppen ezt a tudásukat használják ki ellenünk, amikor manipulálva vagyunk. Az emberi szem a másodperc nyolcad részénél gyorsabb mozgást nem képes észlelni. Bizony az ember túlságosan is emberi, a technika pedig túlságosan is technikai. E „hibánkat” használják ki a képvágásoknál, gondoljuk csak a látványos trükkfilmekre. Hogy lehetne egy kaszkadőrmutatvány valóság? Hogy lehetne egy tükörből nyakunkért kinyúló véres kéz valóság? Csak épp az a nagy baj velünk nézőkkel, hogy a kép és a hang szimultán élménye annyira valóságosnak tűnik, hogy azt hisszük: a TV-ben valóban valóság van. Nincs valóság, de nem is teljesen fikció. Valóságszerű élményeket kapunk a képkockákról csupán. Az élmény érdekében azonban képesek vagyunk közvetlenül venni a valóságot, és engedni magunkat, hogy hülyegyerekeknek nézzenek minket a műsorszerkesztők. Ezek szerint a híradó filmszerű? Igen akár egy realista filmnek is vehetjük éppenséggel. Egyik rendező így látja a dolgokat, a másik úgy, akár a filmrendező művész. Mi lehet ebben a rendezésben a mozgó rugó? A nézők, akik szenzációra éhesek? Esetleg a politikus, aki pénzeli a szerkesztőséget?

Évekkel ezelőtt Vulpes Újságíró-iskolájában tökéletesen megfogalmazza, hogy „nemcsak egyféle igazság van a világon”. Szerinte sokféle oldala van az igazságnak, mivel a szem is sok fajta, ami nézi. Verne egyik regényéből érdekes történetet említ. Két újságíró Tomszkból Irkutzkba utazik vonaton. Az angol újságíró hatalmas síkságról, barátságos falvakról, pompás erdőkről, kacskaringózó folyókról tudósít. A francia újságíró – ugyanazon a vonaton ülve – hatalmas hegyszakadékokról, jéghegyekről, őrtült vízesésről tudósít. Hoppá! Na, most melyik hazudott?

Meglepő, de egyik sem. Csak épp a vagon jobboldalából tekintett a messziségbe az egyik, a vagon baloldalából a másik. Így néznek azóta mindig – az objektivitásról teljesen elfelejtkezve – egy irányba. Mert ugye a repülőt még senki nem találta fel, hogy esetleg felülről, jól körbe járva kapnánk valóban valós és nem csak valósághoz valamiben hasonlító helyzetjelentést...

*

Szöllösi János: Pepsi

*

Tankcsapdától a társadalomkritikáig

„Tele van a t...m a reklámmal, ezzel az Amerika lekvárral!”. Üvöltötte Lukács Laci egy „zsibis” magnóból 1993 nyarán, mikor bevonultam a kecskeméti repülőtér kaszárnájába, az ablakból lógó „öreg” katonák kiáltozása közepette. „Rüszmeteg állatok gyertek, csak gyertek...”. „Sz .. ni fogtok, kopasz köcsögök”, hogy csak a legszalónképesebbeket idézzem. Ebben a finoman szólva is szokatlan és valljuk meg kicsit ijesztő élethelyzetben is (vagy éppen azért) feltűnt, hogy a számomra ismeretlen Lukács dal valami olyasmiről mond véleményt, ami már régóta foglalkoztat (bánt) engem is.

A „módszerváltással” érkezett, olyannyira vágyott választójogon alapuló demokráciával együtt megkaptuk annak púpját is, a piacgazdaságon alapuló fogyasztói társadalmat. Ennek a társadalmi berendezkedésnek lényege, hogy a gazdaság motorja a fogyasztás, azaz a vásárlás, vagy ahogy a PG Csoport éneklé a „vegye-vigye”! Konkrétabban mi polgárok elzarándokolunk a SHOP-ba, SHOP-ingolni. Ezen tevékenységünk közben megveszünk mindent, ami az utunkba akad. A rendszer szempontjából az a jó, ha azt is megvesszük, amire nincs is szükségünk. Templomba is bűnösen jó menni, hisz akkor lehet feloldozást kapni. A Shop-ba is úgy jó menni, ha fejünk már tele van vélt, vagy valós igényekkel, „vágyakkal”, legalábbis ezt preferálja az iparágga duzzadt reklámszakma. Ezért aztán állandóan bombáznak bennünket a propagandával. Remekül ki van találva, a médiák „fogyasztása” ingyenes, nem kell fizetnünk a TV használatért, rádióhasználatért, cserében „csak” azt a

kis békát kell lenyelni, hogy a reklámközöket „jó műsorral” töltik ki. Egy filmet nem lehet rendesen végignézni, mert 20 percenként, 10 perc reklám jár (+ tíz perc műsorajánló, melynek eredményeként a beharangozott műsortól már két héttel a vetítés előtt hányingere van az embernek). Erre még lehetne mondani, „Ezt dobta a gép!” vagy „így jártál!” esetleg „Eszi, nem eszi, nem kap mást!”. Azonban egyre gyakrabban érzem úgy, (itt szeretném megjegyezni, lassan tíz éve nem nézek TV-t, csak ha muszáj), hogy egyre bicskanyitogatóbb a módszer, a „stílus” amivel meg akarnak győzni bennünket arról, hogy nyugodtan sz...junk a perem alá, mert a WC kacsza ott is hat. A reklám valamely termék, árucikk népszerűsítését szolgáló hirdetés. Ennél a funkciójánál is illene maradni a reklámozóknak. Nem. Az nem elég hatékony, több kell, minden kell, sőt a minden csak „csecse-becse” még annál is több kell! Mi az, hogy a férfiak nem használnak intimbetétet (a jó marketinges mindenkit meg tud győzni)?! A reklám, már egy jó ideje, meg akar változtatni bennünket, a személyiségünket, vak fogyasztót akar nevelni belőlünk, aki társat is a szerint választ, min beszél, mit visel, mit vezet stb.. azaz mit fogyaszt!

Egy ideig az az autóreklám volt a kedvencem, mely azt sugallta, milyen buta vagyok én, hogy nem érem fel ésszel, nekem pont egy „olyan” automobilra van szükségem (feltételezve, a buta magyar polgárokat naponta kétszer hívja a bankügyintéző, vegye már ki azt a teméntelen mennyiségű pénzt a számlájáról, mert már ők sem bírják elkölteni). Csak én nem jövök rá, hogy nekem kocsni kell, (na majd a reklám hatására!). Gondoltam ezt már nem lehet fokozni, ennél lentebb nem süllyednek. Naivitásom újra bizonyításra került, nem kellett sokat várnom egy másik autóreklámra (ez készített írásra). A reklám egy nőt és egy férfit ábrázol (állítólag olyat amilyen a néző szeretne lenni), akik most „ismerik” meg egymást (madarat tolláról, férfit autójáról?!). A felajzott nő belső hangját halljuk, úgy beállítva mintha a férfi érdemeit, előnyeit sorolná, hogy miért választja Őt gyermekei apjának. A reklám végén derül ki, hogy az autóról beszélt. Magyarul azért választotta a férfit mert „olyan” kocsija volt!

Na ezt már, kikérem magamnak! Szerintem az ilyen típusú reklám sérti a nőket (ilyen „számító dögök” lennének, nem szeretném elhinni). Sérti a férfiakat (ilyen „kivagyai hólyagok” lennének, nem szeretném elhinni). „Bocsánat...!” Kis hazánk lakosságának több mint 1/3-a a létminimum alatt él, ennek a rétegnek autó hűján már esélyük sincs asszonyt találni? Vagy lopjanak maguknak? Vagy aki csóró ne szaporodjon? Ha ez még nem elég, sért minden embert, mert azt sugallja, hogy ilyen buták vagyunk, mondhatni ilyen gagy trükkkel vásárlásra lehet bírni bennünket.

A baj az, hogy nem véletlen ilyenek ezek a reklámok, a reklámpszichológia emlőiből táplálkozó „vérprofi” szakemberek készítik számunkra ezeket a reklámokat, minket leíró kutatásokra alapozva. Tényleg itt tart a globalizáció méhében fejlődő új társadalmunk? Ilyen lett a magyar ember? Mindent le lehet vele nyeletni?

Ha igen, majd igyekszem nem meglepődni, ha szembejön velem aaaaaz az „Izomagyú Mikiegér, aki bárkit megöl a kokainért!” , nem beszélve a „néger nő”-ről ...

Rékasi Attila

INTÉZMÉNYMUSTRA

Ebben a rovatunkban szeretnénk minden alkalommal egy arra érdemes, intézményt, szervezetet bemutatni, mely tevékenységével kapcsolódik a kultúrához, művészetekhez. /szerkesztők/

Bemutatkozik az Oázis Kulturális és Szabadidős Egyesület

Az Oázis Kulturális és Szabadidős Egyesület 1989. február 7-én alakult meg azokból a tenni akaró fiatalokból, akik szűknek érezték a Művelődési Központ kereteit. Célunk az volt, hogy az akkor mindenholonnan kizorult fiataloknak lehetőséget biztosítsunk a közösségi életre, szabadidejük kulturált eltöltésére. Első lépésként megpróbáltunk otthont teremteni magunknak. Egy bérelt, lerobbant épületet társadalmi munkában felújítottuk. Felismerve Derecske ifjúságot érintő rendezvényeinek hiányát 1994 szeptemberében beindítottuk az LMZ - Oázis Klubot. A klub sokszínű programjában felvállalta: amatőr zenekarok bemutatását; irodalmi estek szervezését; komolyzenei hangversenyek, amatőr alkotók kiállításának rendezését; táncház működtetését. Ezoterikus előadás-sorozatunkkal és szerdánkénti „Bringa-túránkkal” a fiatalok egészséges életmódra nevelését céloztuk meg.

Egyesületünk nagy szerepet vállalt a Rádió Derecske, a város közösségi rádiójának munkájában. 1995 augusztusában egyesületünk újra megnyitotta a korábban bezárt filmszínházat. Miután ez az épület lett az új székházunk, korábbi programjaink itt élnek tovább, természetesen az új lehetőségeket is kihasználva, bővebb, színesebb formában. Tevékenységünk elismeréseként 1997. március 15-én Derecske Város Önkormányzata a városunkban végzett ifjúságsegítő munkájáért „Derecske Városáért” kitüntetést adományozott egyesületünknek.

1997-ben kidolgoztunk és elindítottunk egy azóta állandóan bővülő ifjúságfejlesztő programot, melynek célja: megismertetni a fiatalokat azokkal a lehetőségekkel, amiket az Európai Unió jelent, felkészíteni őket az uniós életformára, felvértezni mindazzal a tudással, ami szükséges ahhoz, hogy meg tudjanak felelni a kor kihívásainak.

A demokrácia „tanulását” jövőnk szempontjából kulcsfontosságúnak tartjuk. A program eredményeként 2000 decemberében megalakult a Derecskei Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat. Ez az érdekképviseleti fórum azóta is folyamatosan működik.

Régi álmunk valósult meg, amikor 2003 februárjára pályázati források bevonásával elkészültünk a régi mozi épületének felújításával és átalakításával. Megújult székházunk, az Oázis Ifjúsági Ház és Mozi már - önkénteseink társadalmi munkájának köszönhetően - intézményszerűen működik, napi nyitva tartással, rendszeres programokkal, e mellett helyet ad az ifjúsági önkormányzatnak és más ifjúsági csoportoknak.

Mozinkban a „premier” filmek bemutatásán túl havonta egy vasárnapon matiné előadást tartunk. Iskoláknak szervezett vetítéseken kicsiknek rajzfilmeket, nagyobbaknak pedig tanulmányaikhoz kötődő alkotásokat játszunk. Minden évben

megrendezzük a „Derecskei Filmnapok” című programsorozatunkat, amikor 1 héten át naponta várjuk közönségünket. A nyitó napon egy aktuális magyar filmet vetítünk, melyre meghívjuk a film alkotóit, szereplőit. A megnyitót a filmmel összeköthető kulturális program vezeti be.

Az Oázis Ifjúsági Galéria egy havonta cserélődő fotókiállítás otthona. Az ország különböző pontjain működő fotóklubok tagjai mutatják be itt alkotásaikat. A Galéria kiállításait a Derecskei Fotóművészeti Alkotócsoporthal együttműködésben szervezzük.

A szabadidő kulturált eltöltésére is lehetősége van itt a fiatalságnak. Lehet csocsózni, darts-ozni, vagy csak leülni és beszélgetni.

A DiákTanya Ételbár az ifjúsági ház előterében nyílik meg újra hamarosan. Ez a dohányfüst-mentes közösségi tér a fiatalok kedvenc találkahelye.

Hosszú évekre visszanyúló ifjúságfejlesztési programunk eredményeként demokratikus választások útján megalakult a Derecskei Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat. Feladatuk a város fiatalságának érdekképviselete, ifjúsági programok szervezése. A fiatalok „demokrácia-tanulását” segítjük tréningek, találkozók szervezésével is. Az elmúlt év decemberében tartottuk a III. Derecskei Ifjúsági Önkormányzati Választásokat.

Minden nyáron természetjáró gyalogtúrát szervezünk, melynek célja, hogy a fiatalok megtapasztalják a közösségben szerzett élmények jelentőségét. Évente újabb tájegység bejárásával az ott fellelhető természeti- és kultúrtörténeti értékek megismerésével gazdagodhatnak a résztvevők. A túrákat szakavatott vezető és egészségtan szakos tanár kíséri. A fiatalokat már a tervezésbe is bevonjuk.

Oázis Kulturális és Szabadidős Egyesület
4130 Derecske, Köztársaság út 109.
telefon: (+ 36-20) 9981-624
e-mail: oazis-ksze@t-online.hu
honlap: www.derecske.hu/oazis

Balogh László, elnök

Komlói Kornél: Köszöntő

*/Rékasi Attila és Fegyvermei Gergő
barátomnak szeretettel/*

*Barátaim, bolond a szív,
Kenyeret süit, lapot csinál,
Alakzata mindent mi ív
Csitít még, de mégis kijár
A hajló juss nekünk.*

*Te bamba szív, köszöntelek,
Te bárgyú pompa, légy velünk
Hamis ruhát, ha öltenek,
S engedelmed, ha égbetünk
Soká rongyainkban,*

*Ha elfelejtett szeretők
Után el mégsem indulunk,
Hisz így is, úgy is eggyek ők,
Ha jó Úr híján nincs urunk,
Se szolgálja temetőnk.*

*Mihászna szív, ha hirtelen
Is élsz, nem lebeteg ártani,
Hagyj minket ifjú síneken
Inogva Krisztust játszani
Itt és most, kérlek, hagyj!*

2007

*

FILMMUSTRÁ

*Ebben a rovatunkban szeretnénk minden alkalommal egy arra érdemes,
esetleg érdemtelen (figyelmeztetés gyanánt, ezt jobb, ha nem nézzük meg) filmet
bemutatni, elemezni. /szerkesztők/*

Kovács Gergő: A Faun labirintusa

A csodák Mexikóból jönnek. Miközben Hollywood ezerszer lerágott csontokon őrlődik – gondoljunk csak az e nyári sikerfilmekre: Pókember 3, A Karib- tenger kalózái 3, Harmadik Shrek, Harry Potter és a Főnix Rendje – három latin-amerikai rendezőseninek úgy sikerült életet lehelni a filmiparba, hogy mind a szakma, mind a közönség kegyeit sikerült széles körben elnyernie. Alfolso Cuarón (Harry Potter és az azkabani fogoly ; Az ember gyermeke) és

Alejandro González Inárritu (Babel ; 21 gramm) mellett Guillermo del Toro nevét zengi a filmvilág, aki olyan mainsteam produkciónak mellett, mint a Penge 2, vagy a Hellboy, remek szerzői filmeket is forgat. (Cronos, Ördöggerinc)

Legújabb filmje a spanyol polgárháború nem éppen vidám korszakába repít minket vissza, ahol az ellenállók maroknyi csapata küzd a fasiszta rémuralommal. A hatalom egy különösen kegyetlen tisztje fel akarja számolni az ellenállás utolsó morzsáját is, és nem válogat az eszközökben, hogy elérje amit akar. Hozzá igyekszik várandós felesége, és hatalmas képzelőerővel megáldott mostohaanyja Ofélia. A kislány nehezen viseli a rideg környezetet, ám hamarosan felfedez egy titokzatos barlangot, ahol egy faun várja őt.

A történet elsőre zavarba hozhatja a nézőt, hisz nem tudhatja, hogy egy mesefilmre, egy horrorra, vagy egy háborús drámára számíton. És valóban, minháromból jócskán kapunk, ez azonban egy pillanatig nem válik zavaróvá, annyira magától érthetőően fonódik egymásba mese és valóság. A két világ összefüggő egészet alkot, felelgetnek egymásnak: ami az egyik oldalon történik, az hatással lesz a másik oldal eseményeire is. Ahogy a történet halad előre, már-már fel sem tűnik a váltás, de már nem is ez lesz a lényeges. Ofélia és a mostohaapja közötti küzdelem a jó és a rossz párharcának rendkívül sarkított, ám itt pont ezért hatásos példája. A végkifejlet pedig – rendkívül hatásos és merőben eltér a megszokottól – a végső percekig fenntartja a feszültséget, hogy aztán az utolsó mondattal adjon maradandó katarzisélményt. Ekkor döbbenünk rá, hogy egy mesébe ágyazott megváltástörténetnek voltunk szemtanúi. Mondják, hogy az igazán jó film akkor kezdődik, amikor véget ér. Itt is ez történik. (Persze csak ha előadás előtt kint hagytuk a világot, és rábíztuk magunkat del Toro gondos kezeire.)

A kislányt bámulatosan alakító Ivana Baquero egy másodperc alatt lopja be magát a szívünkbe, így minden rezdülését átérezve izgulhatunk érte, Vidal kapitány szerepében Sergi Lopez pedig a filmtörténet egyik legmarkánsabb antihőst hozza. Kiemelkedő színészi játékokban nincs hiány, a legutolsó mellékszereplő is „kőprofi”. A látvány és a zene fantasztikus, de ez ma már szinte természetes.

A filmet – persze – Oscarra jelölték, amit – persze – nem kapott meg. Mi viszont ajándékot kaptunk. Egy filmet, ami tíz, húsz, vagy száz év múlva is tökéletes szórakozás. És ez csak a legnagyobbak sajátja.

*

Aki kedvet kapott a fentihez hasonló írásművek elkészítéséhez, kérjük ne feledje, várjuk a kéziratokat a drótpostánkra: rekasifoto@gmail.com /szerkesztők/

KIÁLLÍTÁSMUSTRÁ

Ebben a rovatunkban szeretnénk kiállításokat ajánlani, bemutatni. Olyan kiállításokról írni melyek már nem láthatóak, de gondolatokat ébresztettek, írásra sarkalltak. /szerkesztők/

2007. július 23-ig látható Gulyás László kiállító fotográfus (Derecskei Fotográfiai Alkotócsoport, Fiatal Alkotók Közössége) 20 képből összeállított egyéni fotókiállítása Debrecenben, a Mezon Galériában.

Gulyás László több mint húsz csoportos kiállításon szerepelt már eddig alkotásaival, több mint tíz zsűrizett képpel rendelkezik, ez a második egyéni kiállítása. A tárlaton válogatást láthatunk Gulyás eddigi munkáiból, csendéletekben, aktokban, tájképekben gyönyörködhetünk. A szerzőt jellemzi egyéni látásmódja, mely klasszikus alapokra épít. Több képen felbukkan az ironia a fotóhumor is.

Megnyitó: 2007. július 09. (hétfő) 18:00.

Cím: Mezon Ifjúsági Iroda, Debrecen, Batthyány u. 2/b.

Gulyás László: formák

*

Dr. Seres Géza fotóművész, *Másik Debrecen* című egyéni fotókiállítása látható Debrecenben az Aranybika szálló galériájában 2007 július 14-ig.

*

A Derecskei Grafikai Művésztelep zárókiállítása látható a Derecskei Művelődési Központ és Könyvtár kiállítótermében, 2007. július hónapban. A képeket a sokszorosító grafikai műfajokat felkaroló, országos hírű művésztelepen alkotó művészek telepi munkáiból válogatják.

*

Fegyverneki Gergő: Szerda

*Felmentem arra
az oldalra
holott tudtam:
teljesen átformázzu
békézőnapí szoborlétem
nagyon is szürke napjait*

*Hogy mi lesz a holnapban:
nem tudom
csak gondolataidat ismerem
- ha nem hazudtál -
az az SMS, az az MSN
s a távolból kilőtt pixelek
melyek összerakják előttem
napsugárban szárnyaló létedet
mely így ismeretlenül is
az örvény közepébe visz*

*Ma már nincs tegnap
soha nem lesz
előttem vizionál a holnap
s a honlap
ahol ragyogó parázslást ígértél
melyben örökre megégettem
már magam*

2007-01-23

*

A lap végére:

Tisztelettel szeretnénk megköszönni a figyelmet, kedves olvasó! Annak reményében búcsúzunk, hogy mielőbb újra találkozhatunk, legkésőbb negyedév múlva 2007 szeptembere környékén. Terveink szerint, időközi kiadványokkal is szeretnénk jelentkezni, valamely tematikához kapcsolva.

Ne feledjétek, ne feledjék, várjuk 39 év alatti alkotók jelentkezését! Szeretnénk, ha lapunk minél több fiatalnak adhatna lehetőséget a megjelenésre. Kéziratokat, irodalmi alkotásokat, képeket várunk a rekasifoto@gmail.com drótpostára. E-mail-ban várjuk kiadványunkkal kapcsolatos észrevételeiket, véleményeiket is. Mindenkinek szép nyarat, eredményes alkotómunkát kívánunk a szerkesztők!